

a samo je smeđe, smrznuto od zime
još ostalo visjeti na granama
kao rublje na konopcu.
Ugrabi ga u naručaj
i donesi u sobu
da šušti pod nogama:
to će biti naša istina.
Mi ćemo hodati po dušama
i sjećati se zelenila,
tijela

*

Prvi noćni leptir
na mome prozoru:
stiglo je proljeće!

Snijeg se raspada.

Proljetna

tvoji su prsti dugi
nokti tvrdi
ruka lagana
kad gledaš u oči
razodjenuo bih te
pod mjesečinom
i usne ostavio mjesecu
mogao bih te obraniti od psa
ne i od svoje ljubavi za drugu
visoki jaglac
koji sam ti ubrao noćas
bio je ljubičica

Ivan Martinac

Usputne pjesme

Povratak iz Bola

Brač
More
Konopci
Jedva razumljiv govor ljudi
Crna, još nezarasla rana — Sustipan
...

6. IX. 1987.

Uzorna škrtost

Ja sam i sitniš
i krupna novčanica,
vlastito nebo
(vlastita dúga)
gospodar i sluga,
pješak i kraljica
...

Na Svijećnicu 1988.

Zajedništvo?

Nikada nisam mogao shvatiti
da čovjek ne vjeruje (posve) ženi
ili žena čovjeku
a da ipak vjeruju
u svoje (lažljivo) zajedništvo
...

Na Badnjak 1989.

Dug

Moj me otac Jakov
 pod stare dané upozorio:
 Pazi da ne ostaneš dužan!
 I pazio sam
 Nisam izvlačio korist ni iz čega, ni od koga
 Podne je
 Spuštam se niza stube do male samoposluge
 u podnožju golema nebodera
 Ulazeći, zapnem za dovratnik
 Bogami, nekome ste ostali dužni,
 reče mlada lijepa žena za blagajnom
 Svibanj je već u zraku,
 u stvarima...
 Jedino srca, nasmiješim se preko volje,
 ostao sam dužan srca
 ...

30. IV. 1990.

Pismo sestri

Jučer si mi
 (na blagdan sv. Ivana apostola)
 vratila staru razglednicu
 što je svojedobno bila moja čestitka tebi
 i tvojoj obitelji
 za Božić 66.
 »Nema toga puta s kojega se ne može prijeći na drugi«
 pisao sam
 i
 »Bog će nam dati onoliku mjeru sreće
 koja odgovara našim željama i našoj sposobnosti«
 Na samoj razglednici, a ni u prilogu,
 nisi ništa dodala
 (ni najmanju nagovijest bilo čega)
 te zaista ne znam što mi poručuješ
 Ipak, jedno ću reći:
 Vjeruj mi, bio sam djetinjast!
 Malo-pomalo
 nezasitne zime sve su proždrlle

ostavivši samo molitvu
 (ako hoću moliti)
 i kletvu
 (a do nje mi nije)
 sestro moja
 ...

28. XII. 1991.

Muzej

U utorak ujutro, 10. studenoga 92.
 ušao sam u Muzej grada Splita
 pitajući za jednu ženu
 Druga, iz istog muzeja, odgovori
 da je nema već dva mjeseca,
 da je trudna
 Hvala, kažem i uspnem se (ne znam zašto)
 na treći kat
 a na trećem su katu, iza debelih stakala,
 ljudi od zanata izložili kojekakve predmete:
 potkovice i stremenja, okove, pancirne košulje,
 husarske sablje, mađarske kacige, denoveške noževe,
 artiljerijske (samilosne) bodeže iz Venecije,
 križeve sv. Marka dijeljene za obranu Klisa
 te, najposlije, velike i male hvataljke
 za raskuživanje robe
 u splitskom Lazaretu
 Pobogu, što je ovo?
 Inventar snova ili povijesno smeće
 i zašto je nekima, recimo Cézanneu,
 bilo toliko stalo da budu u Louvreu,
 Van Goghu i Cézanneu?
 Više im je bilo do Louvrea
 nego do ukopa u posvećenoj zemlji!
 Dok sam bio mali
 nisu me vodili u muzeje
 pomislih
 uranjajući u gradski metež
 (Addio, addio, draga May)
 Život me vazda iznenadi

Rodendan

Navršio sam pedeset i petu.
 Isus je rekao:
 Ljubite neprijatelje svoje!
 Ljubim li neprijatelje svoje?
 ...

28. III. 1993.

Moody Beach

Tonči je to zvao obožavanjem:
 »Ofelije obožavat stadoše
 boštva penisâ... držeći ih
 u svojim plavim šakama ko kalež«
 Uistinu
 Ono vrijeme i ćud Petrasova
 hranili su takva suglasja
 no danas je
 bez imalo dvojbe
 riječ o kultu
 najbestidnijem
 vele-kurentnom
 kultu...
 danas je
 sve
 bestidnije
 prljavije
 vulgarnije
 kadikad življe
 redovito grublje
 izim što je laž ista
 Lažljivica — kurva, lupežica
 govorila je moja mater
 da je govorio njezin otac
 Dva su sata
 17. prosinca 93.
 Kult
 Boštvo
 Vazda u rukama

U ustima
 Da Isus zna
 što se sve radi
 na ovoj (njegovoj!?)
 Zemlji
 neprestano bi povraćao

Zvučnici

Ulicom kralja Tomislava, koja se do nedavno dičila
 partizanskim herojem Ivanom Lučićem Lavčevićem
 trešte zvučnici
 prvi s bedema, na uglu Marmontove
 drugi s balkona Muzičke škole
 treći i četvrti s donjih grana stabala
 preko puta *Zagreba*, uz javni zahod
 Već dva tjedna halabuče o svetoj Djevi Mariji,
 anđeoskoj cesarici...
 novi se kršćani kočopere, oni kršteni prije
 pedeset, šezdeset godina gundaju
 (ili se čini da gundaju)
 a duša je hrvatskog kralja vjerojatno zbunjena
 ...

31. XII. 1993.

Kišovit siječanj

Pada sitna kosa kiša, gubavica
 Crnokosa u crnini očijuka s prodavačem:
 Kod starije sam sestre ručala, kod brata večerala
 Simpatični su i puni duha, što je najvažnije...
 Mlad čovjek, gotovo dječak, bez desne ruke
 lijevom kupuje *Slobodnu*
 ...

9. I. 1994.

Mali puž

Sinoć sam, čisteći blitvu,
iščeprkao malog puža
Što li ću zaboga s njim?
Ako ga bacim u smeće
ispuzat će, izbalavit zidove,
tã puž je,
a ubiti ga nisam htio
Napokon, prije spavanja,
u veliku sam kristalnu čašu
ulio prst vode,
ubacio list blitve,
spustio na nj puža,
pokrio ga sitom
Jutros
dočeka me ispruženih, staklastih rogova,
a između njegova stražnjeg dijela
i ruba kućice
skvrčilo se nešto sićušno, crno
Pa da, rekoh naglas:
Ruža bez muža, pojela je puža!
a u sebi:
Mali puž — malo govno!

...

13. IV. 1994.

Domotužje

»Hesse je u dubini duše misaon čovjek«
upozorava Šimundža, stariji od dvojice Draga.
Štambuk i Šimundža, prevoditelj i predstavljatelj — preporučitelj,
oba ćelava na vrhu glave, prvi u crnoj, drugi u sijedoj kosi.
Stojim u otvorenom francuskom prozoru izložbene dvorane HAZU-a,
pokušavajući umaknuti od vrućine.
S lijeve mi je strane trg što Splitsani ga zovu Voćnim
(iako odavno pripada Stipici Radiću i njegovu bratu)
a s desne — nepoznat glumac splitskog HNK-a
meketavim glasom krasnoslovi:

Dubinska, humanistička misao...
Tuga za izgubljenim domom...
Domotužje, nadovezuje se na nj Šimundža,
monsinjor Crkve katoličke u plavoj, iznošenoj košulji.
Naprotiv, drugi je Drago u dobro skrojenoj (i to crnom) odijelu,
stručnjak za kopnicu, veleposlanik, stihotvorac, taj, rekao bih,
višebojac (kao uostalom i ja) doista može (za razliku od mene)
sve podnijeti — sve nelagode, sva iskušenja...
Potomci onih čioipa iz *Neuručenog pisma* (Tonču) lunjaju zrakom,
odatle se čuje piskanje (pisak) a iznutra — gotovo istovjetan
zvuk crvenih, protupožarnih očiju drevne palače Milesi...
Što vidim?
Kojekakve, uglavnom šarene, lepeze u rukama sredovječnih žena,
voštana lica oronule, napola mrtve gospode...
Zagušljivost se smanjuje, mrak povećava, ali se još uvijek
posve jasno vidi
    žučkasto zeleni Meštovićeve Marulić
    nekoliko ružičasto-svijetlosivih oblaka iznad mletačke kule
    sivo more-ulje u dubini, kroz procijep između ruševnih kuća
a da je jutro (koliko-toliko vedro) vidio bih komadić
Štambukova Brača, Zafranovićeve Šolte...
Domotužje, domotužje, ponavlja Šimundža.
Sve u svemu, izmuzli smo još jedan ljetni dan, četvrtak.
Hrvatska dahće pod velikim temama.

...

14. VII. 1994.

Jedna srpanjska nedjelja

Otišao sam na misu
ali u tu uru nije bilo mise
Otišao sam do župnika
Nije bilo župnika
Što mi je preostalo nego kupiti lubenicu
na starom Hajdukovu igralištu
Pitam odakle su
Domaće, iz Albanije (smijulji se) a mukte!
Zaisusa, kakva nedjelja

...

24. VII. 1994.

Saloma

za E. M.

Nenni Delmestre režira *Salomu*
u bivšoj Titovoj vili u Splitu
Uh, da mi je ovog časa
uz tu ludu Salomu
na vrućem šljunku
BITI
A poslije?
Spasiti ili ne spasiti glavu?
U čemu je razlika?
U glavi na pladnju,
ili na trbuhu, slanom od mliječi
i morske pjene?
    »I doniješe njegovu glavu
    na pladnju
    i dadoše je djevojci
    a ona je dade
    materu«
Herodijadi
čija sjena večeras
uzduž arkadâ DALMACIJE luta,
Ivanov ogrtač stižući uz grudi...
Herodijada — derviš
Saloma — svećenica pladnja
...

2. VIII. 1994.

Drinske elegije

Tolja je (Kudrjavcev) imao kartu više, pa smo ušli (zajedno) na Večer pjesama brigadira Tolja, koja se (inače) naplaćivala četrdeset kuna... ušli smo u atrium negdašnje Stare bolnice (i Muzeja Revolucije) i sjeli po sredini, ukoso prema staroj (zaustavljenoj) uri, a malo poslije Matko se (Trebotać) došuljao iza nas i odmah, kao da se podrazumijeva da ovaj prostor i duhovi prostora ne pripadaju gostu, šapćući ispričao da ga je pokojni Tonči molio, molio te konačno izmolio da ilustrira Gudelja... i na tu su se udicu učas uhvatile neke moje uspomene, sjećanja na Petrasova, kako me uoči puto-

vanja u London, gdje je kod Štambuka u KRALJEVSKOJ OPĆOJBOLNICI trebao zamijeniti skroz potrošenu jetru, uzbuđenim glasom zove i zdušno uvjerava (spominjući zlatna, bolesnička *Zaricanja* i *Smokvu koju je Isus prokleo*) da bi mi veoma rado, od srca... a ne hvala, zahvaljujem, rekoh u velikom, neiskazivom strahu i njegova se posvetilačka naklonost istog trenutka preusmjerila, preustrojila... Čuj, gurka me Tolja, pokazujući glavom na prozore: Jesi li tu ikada ležao? Da ležao, gnjio, gotovo sagnjio, kažem, čudeći se da ne mogu ubrzati zaborav, izbrisati barem nešto, recimo — onu malu svečanost, kada mi je Matko Raos upravo ovdje (doduše, bilo je poslijepodne) darovao svoj KROV U TORBI napisavši — Ivanu od Mate, jer se kraće nije moglo, ni on nije mogao... odjednom, iz čista mira, bijela se svjetla prigušuju, glasovi zamiru i meni nepoznat čovjek (a sve je više takvih) počinje krasnosloviti Toljeve DRINSKE ELEGIJE. ⁴

...

3. VIII. 1994.

Mala žena

Mračni se
Žurim niz Zrinjsko-Frankopansku
na posljednju projekciju Tarantinova
Pulp Fictiona
Iznenada
zaustavlja me djevojčica od oko osam godina
Je li znate pjevati, pita
Molim?
Je li znate pjevati?
Znam li pjevati?
E!
Dobra si kažem
i produžim niz Frankopansku
ali nakon pet-šest koraka osvrnem se
(najprije osvrnem, potom i okrenem)
Ona zuri u me,
prkoseći težini žuto-zelene torbe,
smijulji se, zuri u me,
a crne joj oči svjetlucaju
Mala žena
...

6. II. 1995.

Male žene

On ima najljepše usne što sam ih ikada vidjela,
sanjarski izgovori petogodišnja djevojčica,
dva-tri prsta viša od stola za kojim smo
njezin otac i nas nekoliko kartali
zimi 63...

a 6. travnja 92.

(znam točno jer sam istog časa zapisao)
djevojčica od oko šest, možda sedam,
u Lovretskoj, iznad Vidovićeve perivoja,
držeci se za ruku, po svoj prilici bake ili prabake
uzvikne JA VOLIM OVOGA BARBU!

i ta me vrlo, vrlo stara žena smrknuo pogleda i požuri
niz ulicu, vukući za sobom sićušno stvorenje što se
neprekidno osvrtao...

a u onaj stan iza Kazališta (valjda 78.)

došla je s majkom, koja se nekad starala o mojoj,
jedna još mlađa

(tâ bile su joj jedva-jedvice četiri)

i dok su naše majke razgovarale
na dnu hodnika, uz kuhinju,

ona se ukipila

gledajući u me

milostivo, nadahnuto

(milostivi Bože!)

kao Marija iz Magdale u Krista...

a svega se prisjetih vidjevši onomad onu prvu

kako žuri preko Kazališnog trga

malo iza kćerkice njezinih (ondašnjih) godina...

Muškarci odrastaju

Žene se rađaju već odrasle

...

17. II. 1995.

I to je Split

za A. K.

Sredovječni par
susreće nešto starijeg znanca
na početku Krešimirove

Di ste se uputili, pita znanac

Na misu!

Di?

Na misu, u crkvu!

U crkvu?

U koju crkvu?

A razgovaraju pokraj Željeznih vrata Dioklecijanove palače,
stotinjak metara zapadno od negdašnjeg carskog mauzoleja,
preobraćena (i preobličena) u Sv. Dujma,

najstariju prvostolnicu na svijetu

...

19. II. 1995.

Kultura

Dogovorili smo se da ću doći u 12

i točno u 12 ulazim u *Kulturu*

Nema nikoga

Vraćam se u hodnik

Plavokosa djevojčica,

što se upravo popela uza stube,

ljupko pozdravlja

Na desnim vratima piše FOTO

a pred njima leži dugačka metla

Evo i Žige

Čita i kaže da nije loše

ali da u rečenici:

Od Matoša do Maleca (ili do Martinca)

treba izbaciti — do Martinca

i da treba izbaciti, tj. izostaviti

da je nagrada Goliku (za životno djelo)

dvaput ukradena — od Branka Marjanovića

i od Mimice
 Procjenjujući da mi je više
 do pisma Škrabalu nego do taštine
 sâm križam
 Žigo kašljuca, gunda na fotografiju,
 da neće stati, prigovara, šmrče...
 Kao lupež
 tiho
 gotovo kriomice
 izlazim iz *Kulture*
 (kulturinih uza)
 na ista vrata
 u isti hodnik
 gurajući pred sobom
 golem teret
 bez ikakve želje
 i valjana razloga
 da se uskoro
 vratim
 ...

18. III. 1995.

Nogavice

Od petka 9. veljače do jutros
 nosio sam četiri prsta zavrnutе nogavice,
 razumije se posve slučajno, nenamjerno,
 a tih se (istih) dana nisam ni brijao...
 i tako, hodao sam neobrijan, zavrnutih nogavica,
 žurio tamo-amo, posjećivao neke važne osobe
 (Vinka Maroevića, direktora Mirovinskog, na primjer)
 i nitko me od njih ni na što nije upozorio,
 niti im je, čini se, bilo na pameti
 da me pamet napušta...
 Mislili su, valjda, da sam takav zbog kiše
 (jer na moju sreću neprestano je kišilo)
 a za Alfreda Prufrocka
 (THE LOVE SONG OF J. ALFRED PRUFROCK)
 nisu ni čuli:
 Starim... starim... nosit ću zasukane nogavice...

I grow old... I grow old... I shall wear
 the bottoms of my trousers rolled...
 nosit ću bijele flanelaste hlače...
 kroz one ulice polupuste...
 itd...
 itd...
 a jutros, na Valentinovo, dok sam se obuvao
 ugledah čarapu visoko iznad cipele
 i prepadoh se, nasmrt prepadoh,
 ne toliko od ludila
 koliko od slabosti
 (staračke iznemoglosti)
 i brzo se prekrižih
 te polako odvrnuh
 najprije lijevu
 pa desnu nogavicu
 ...

14. II. 1996.

Vegeta

Krupan čovjek u zrelih godinama
 cupkajući na onih šest stuba
 između Pazara i Zagrebačke
 prodaje 3 paketića Vegete
 Vegeta!
 Vegeta!
 Ne može jeftinije!
 10 kuna!
 10 kuna!
 Gospodine Martinac,
 ukori me mladi Pezelj:
 Ove hlače nisu za kemijsko,
 njih bi trebalo oprati!
 A predsjednik bi Tuđman trebao,
 kao nekoć Harun el-Rašid...
 O tome stvarno ne bih, reče Pezelj:
 Jedan kućni haljetak — 30 kuna
 Jedne hlače — 30 kuna

18 Vegeta, kažem ja,
a ne morate ni žuriti
I tako ide u naftalin
...

9. V. 1996.

Silvije

za S. B.

Blagdan je sv. Ivana Krstitelja
i petnaesta obljetnica međugorskog ukazanja
Ovdje u Karamanovoj, na broju 1, lijevo od dizala,
Silvije otključava poštanski ormarić
Kako si Silvije, pitam ga
Odlično, spremam se na put
Je li na onaj u Ništa?
E, na taj!
A reci, baš me zanima,
bi li se puno iznenadio ako te dočekaju?
...

24. VI. 1996.

Iznad raja

Zar je Isus u raj?
zaprepasti se Svemir
čitajući *Armenski triptih*
Gospode Bože, rekoh, a gdje misliš da je?
Pa ne znam, ja bih ga, zajedno s Bogom,
dručkije pozicionirao,
na nekom drugom mjestu, iznad raja
Raj mi zvuči previše anđeoski,
kao da je samo za anđele
i za one dobroćudne svece
...

24. VIII. 1997.

Delimir Rešicki

Nevidljivi jod

Pjesme iz knjige *Ezekijelova kola*

Vrana

*Pa ne pojdem prek poljan
jer v poljani črni vran
jer v poljani noč in dan...*
Josip Murn

Na jednoj prastarj slici
usamljeni se ratar
u ljetno predvečerje
umoran vraća k selu
prašnjavim putem
između dozrelih njiva.

Počesto u snu
nešto me je tjeralo susresti ga
i tim istim putem u slici
u sutonjoj prohladnosti
vratiti se onamo
od kuda on sada
upravo dolazi.

I mene ovdje
i njega tamo u toj otrcanoj slici
gledale su u isto vrijeme
te mudre, vranje oči
i um nam milovala i uda vlažila
ta glatka crna krila
ko da su te ptice
obukle odore vojske spasa
do zuba razoružane našom nemoći
da se pomaknemo s mjesta
na kojemu nam plijesan proždire sto već puta